

Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Bobolicach

Szkolny Program Orientacji Zawodowej

*„ Cele w życiu człowieka , powinny być jak horyzonty,
tak aby osiągając jeden, zawsze widzieć nowe”.*
Motto autorstwa Agnieszki Lisak , umieszczone na tablicy w szkole.

Program opracował-szkolny doradca zawodowy

Zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną .....

1. Wstęp

Zreformowana szkoła, to szkoła skutecznie przygotowująca uczniów do zadań nowoczesnej gospodarki. Rynek pracy i występujące zjawiska bezrobocia, reorientacji i mobilności zawodowej oraz **kształcenie ustawiczne przez całe życie**, stawiają coraz większe wymagania absolwentom szkół.

Orientacja zawodowa jest integralną częścią szkolnego programu dydaktyczno –wychowawczego. Stanowi ona całokształt oddziaływań wychowawczych, które mają na celu takie pokierowanie wszechstronnym rozwojem ucznia, aby na końcowym etapie procesu kształcenia był dojrzały do podjęcia optymalnych decyzji w sprawie własnego życia i zawodu, dostosowanych do własnych możliwości oraz aktualnych potrzeb rynku pracy. Elastyczny rynek pracy wymaga od potencjalnych pracowników nie tylko dobrego przygotowania do zawodu, ale również umiejętności i chęci ustawicznego kształcenia się w zawodzie, często gotowości do wielokrotnej jego zmiany. Wybór dokonywany przez młodzież ma wyznaczyć kierunek jej przyszłości pracy zawodowej, stąd ma znaczny wpływ na dalszy bieg życia, zadowolenie z wykonywanej pracy, wywiązania się z roli społecznej ucznia i pracownika. Podjęcie decyzji o wyborze przyszłego zawodu przez ucznia jak i szkoły w której będzie kontynuował naukę jest problemem bardzo ważnym, gdyż decyduje to, o jego szczęściu, zadowoleniu i samorealizacji.

Korzyści wynikające z prowadzenia orientacji zawodowej w sposób systemowy dotyczą nie tylko uczniów. Mają je też same szkoły, inne podmioty edukacyjne, społeczeństwo, władze lokalne , a w przyszłości pracodawcy.

2. Założenia Programu

Program zakłada przygotowanie uczniów do podjęcia decyzji zawodowej i szkolnej w trybie szkolnym (lekcje, zajęcia pozalekcyjne) jak również samodzielną aktywność w trybie pozaszkolnym (czytanie lektury uzupełniającej, korzystanie z Internetu, oglądanie odpowiednich programów telewizyjnych).

Program został opracowany jako potrzeba **pomocy, usytuowana blisko ucznia, zwiększająca trafność podejmowanych decyzji edukacyjnych i zawodowych**, minimalizująca koszty psychiczne wynikające z niewłaściwych wyborów po ukończeniu szkoły. Celem programu nie jest udzielenie uczniowi jednoznacznej i jednorazowej porady, lecz przygotowanie go do samodzielnego podejmowania kolejnych decyzji edukacyjnych i zawodowych.

W programie ujęte są zagadnienia związane z samopoznaniem (zainteresowania, uzdolnienia, umiejętności, temperament, obraz własnej osoby), etapami podejmowania decyzji zawodowych i edukacyjnych, informacjami dotyczącymi poznawania zawodów, funkcjonowaniem współczesnego rynku pracy, charakterystyką systemu edukacji jak również sytuacjami trudnymi wynikającymi z podjęcia nauki w nowej szkole średniej.

Realizacja programu pomoże zwiększyć szanse zawodowe młodzieży oraz zmobilizować ją do odpowiedzialności za własną drogę zawodową, a ich rodzicom poszerzyć wiedzę pozwalającą na czynny i odpowiedzialny udział w procesach decyzyjnych swoich dzieci.

3. Założenia organizacji pracy w Szkole Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Bobolicach w zakresie orientacji zawodowej.

Działalność zreformowanej szkoły w zakresie orientacji zawodowej została podzielona w zależności od wieku uczniów na określone etapy. Biorąc pod uwagę wiek uczniów oraz ich naturalną aktywność poznawczą, jak również realizowane treści programowe na poszczególnych przedmiotach opracowano szkolny program orientacji zawodowej, który jest integralną częścią programu Profilaktyki Szkoły oraz Programu Wychowawczego.

Program zakłada, że przygotowanie ucznia do wyboru zawodu, kierunku kształcenia i funkcjonowania na rynku pracy realizowane jest przez całe osiem lat nauki w szkole. Proponowane treści opracowane zostały na podstawie czynników trafego wyboru zawodu i obejmują dwa moduły:

Moduł I – Uczeń poznaje siebie i świat zawodów - klasa VII -10 godzin

Moduł II – Uczeń poznaje zawody i ścieżki kształcenia klasa VIII -10 godzin

Przyjmuje się, że treści z zakresu orientacji zawodowej realizowane będą również na wszystkich lekcjach przedmiotowych, zajęciach opiekuńczych i wychowawczych, zajęciach pozalekcyjnych a każdy nauczyciel będzie sygnalizował uczniom jakie zwody i specjalności łączą się z prezentowanymi treściami.

W szkole zatrudniony jest szkolny doradca zawodowy.

Formy pracy:

- godziny do dyspozycji wychowawcy klasy,
- spotkania z rodzicami, przedstawicielami Biura Pracy, doradcą zawodowym z PPP
- zajęcia przedmiotowe (każdy nauczyciel),
- zajęcia w świetlicy,
- zajęcia w bibliotece,
- spotkania pozalekcyjne,
- wycieczki
- porady indywidualne

Metody pracy

- pogadanka
- opowiadanie
- burza mózgów,
- odgrywanie ról i scenek,
- ekspresja plastyczna,
- ćwiczenia problemowe,
- wykład,
- obserwacja,

Wśród technik proponuje się pracę indywidualną, zespołową, grupową jak i z całą klasą. Wskazuje się również na prowadzenie zajęć w formie warsztatów. W celu pełnego i podmiotowego uczestniczenia uczniów w zajęciach należy stosować metody aktywizujące. Do wykorzystania są również informacje w Internecie, programy multimedialne oraz audycje telewizyjne.

W realizacji działań służących osiągnięciu celów przyjętych w programie **duży nacisk kładzie się na rolę rodziców którzy posiadają ogromną siłę oddziaływania na osobowość młodego człowieka, a ich rola jest szczególnie widoczna w ważnych jego momentach życia.**

W wyniku współpracy szkoły z rodzicami w zakresie pomocy gimnazjalistom w planowaniu kariery zawodowej i szkolnej będą oni potrafili wspierać dziecko w poszukiwaniu własnej drogi zawodowej, skutecznie motywować, uczyć samodzielności, wzmacniać i utwierdzać w trafnym wyborze zawodu i szkoły średniej.

Odbiorcami programu są:

- uczniowie
- rodzice
- nauczyciele

4. Cele ogólne:

1. Przygotowanie młodzieży do podjęcia trafnej decyzji o dalszym kształceniu i przyszłej aktywności zawodowej.
2. Przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjno - zawodowej

*Misja z programu wychowawczego szkoły podstawowej. **POZNAJĘ ŚWIAT – WYRAŻAM SIEBIE***

*Cel główny- **Stawiamy na wszechstronny rozwój osobowy ucznia tj. jego sfery moralnej, emocjonalnej, duchowej, estetycznej, intelektualnej, fizycznej - przygotowanie uczniów do uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym oraz radzenia sobie w zmieniającym się współczesnym świecie.***

5. Cele szczegółowe:

Uczniowie

1. Wyrobienie w uczniach pozytywnych postaw wobec pracy
2. Wyzwalanie własnej aktywności ucznia w kierunku samopoznania, odkrywania zainteresowań, uzdolnień, rozpoznawania swego usposobienia i temperamentu pod kątem predyspozycji do wykonywania różnych zawodów.
3. Rozwijanie umiejętności samooceny.
4. Wyposażenie uczniów w wiedzę o interesujących ich zawodach, o czynnościach i warunkach pracy dla konkretnego zawodu.
5. Wskazanie na znaczenie stanu zdrowia i warunków psychofizycznych w związku z wymaganiami konkretnego zawodu.
6. Kształtowanie umiejętności określania swoich celów życiowych, sprawnego komunikowania, autoprezentacji, radzenia sobie ze stresem.
7. Wdrożenie do aktualizacji informacji dotyczących trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia.
8. Kształtowanie umiejętności określania swoich celów życiowych, mocnych i słabych stron, radzenie sobie w sytuacjach trudnych.
9. Rozwijanie świadomości mobilności zawodowej i pobudzanie aktywności do poszukiwania alternatywnych rozwiązań w różnych sytuacjach życiowych.
10. Zapoznanie ze strukturą szkolnictwa, różnymi drogami kształcenia.
11. Analiza sieci szkół średnich w regionie.
12. Kształtowanie postawy przedsiębiorczości i aktywności wobec pracy.
13. Dostarczenie informacji o zawodach, aktualnych trendach na rynku pracy;
14. Pomoc uczniom mającym problemy z podjęciem decyzji edukacyjno – zawodowej.

Rodzice

1. Uświadomienie rodzicom ich wpływu na decyzje edukacyjno-zawodowe ich dzieci.
2. Dostarczenie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, preferowanych, wartościach, zdolnościach, zainteresowaniach, mocnych i słabych stronach;
3. Zapoznanie rodziców z problematyką wyboru zawodu i możliwościami dalszego kształcenia;
4. Przedstawienie rodzicom pełnej oferty szkolnictwa w rejonie powiatów koszalińskim i szczecineckim, wskazanie źródeł informacji o szkołach średnich.
5. Dostarczenie informacji o zasadach rekrutacji do szkół średnich.

Nauczyciele

1. Pomoc nauczycielom w realizacji tematów z zakresu problematyki wyboru zawodu .
2. Wypracowanie materiałów pomocniczych do realizacji zajęć z orientacji zawodowej na poszczególnych etapach kształcenia.

6. Plan działań w zakresie orientacji zawodowej

	Tematyka zajęć	Sposoby realizacji	Spodziewane efekty
Klasa VII Poznajemy siebie. Poznajemy zawody	1. Doradztwo zawodowe - po co? Założenie indywidualnych teczek zawodoznawczych.	Burza mózgów, dyskusja. Tworzenie okładki do teczki- Oto ja	Uczeń: - będzie zbierał informacje z zakresu realizowanych treści przez cały cykl kształcenia w szkole w celu wykorzystania w klasie VIII w podjęciu decyzji edukacyjno - zawodowej
	2,3. Rola samooceny w trafnym wyborze zawodu. Poznajemy siebie <ul style="list-style-type: none"> • uzdolnienia (naukowe, techniczne, artystyczne, urzędnicze, społeczne) 	Ankiety, testy, ekspresja plastyczna, scenki, wykład.	Uczeń: - ma świadomość roli samooceny w trafnym wyborze szkoły i zawodu Uczeń: - potrafi określić swoje zainteresowania i uzdolnienia, - zna swój system wartości - potrafi ocenić swój stan fizyczny i zdrowotny, dokonać

<ul style="list-style-type: none"> • Stan fizyczny i zdrowotny a wybór zawodu. • Cechy charakteru – jaki jestem. • Moje mocne i słabe strony • Moje predyspozycje do wykonywania zawodów. 		<p>konfrontacji z wymaganiami zawodu</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna swoją osobowość i możliwości doskonalenia swoich cech, -umie rozpoznać swoje słabe strony oraz ograniczenia do wykonywania niektórych zawodów, - potrafi sporządzić profil swoich predyspozycji zawodowych.
<p>4.Umiejętności uniwersalne w pracy. Zawody moich rodziców.</p>	<p>Testy, dyskusja, Praca w grupach Ekspresja plastyczna,</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi scharakteryzować umiejętności uniwersalne - ma świadomość swoich umiejętności interpersonalnych.
<p>5.Planuję przyszłość. Zawody przyszłości.</p>	<p>Schemat labiryntu podejmowania decyzji</p>	<p>Uczeń</p> <ul style="list-style-type: none"> -umie określić własne aspiracje, ambicje, dążenia <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wie jakie zawody mogą mieć przyszłość w Polsce i Unii Europejskiej

<p>6. Dlaczego warto się uczyć? Mój styl uczenia</p>	<p>Spotkania z ciekawymi ludźmi, wywiad, dyskusja, ekspresja plastyczna,</p>	<p>Uczeń: - rozumie, jak ważne dla własnego rozwoju teraźniejszego i przyszłego jest ciągłe kształcenie. - poznaje swoje mocne i słabe strony.</p>
<p>7. Konkurs – wykonanie, filmu, prezentacji o zawodach</p>	<p>Forma plastyczna, multimedialna,</p>	<p>Uczeń: - potrafi znaleźć informacje o zawodach,</p>
<p>8. Czego oczekuję od przyszłej pracy.</p>	<p>Burza mózgu, spotkania z rodzicami- pracownikami</p>	<p>Uczeń: - reprezentuje pozytywną postawę wobec pracy, - zna motywy aktywności zawodowej człowieka - potrafi określić swój system wartości</p>

	9. Właściwe zarządzanie czasem warunkiem sukcesu.	Warsztaty	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi zaplanować rozkład dnia, - wie jak ważny jest aktywny wypoczynek - potrafi ustalać hierarchię celów i zadań
	10. Sytuacje w których odnosimy sukces – ćwiczymy pozytywne myślenie.	Warsztaty	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ma świadomość swoich mocnych stron - zna problematykę motywacji, - wie, że optymizm jest czynnikiem wspomagającym w osiągnięciu celu. - wie jak ważne są umiejętności społeczne w każdym zawodzie jak również życiu
Klasa VIII Poznaje zawody. Poznaje ścieżki kształcenia.	1. Świat zawodów - podział zawodów ze względu na dominujące czynności - źródła informacji o zawodach.	Burza mózgów, dyskusja, czasopisma, Internet	<p>Uczeń ;</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna podstawowe podziały zawodów - wie gdzie szukać informacji o zawodach - rozumie różnorodność możliwych wyborów zawodowych.
	2,3. Poznajemy zawody: - Człowiek – człowiek - Człowiek technika	Wykład informacyjny - gazetki	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna wymagania psychofizyczne w konkretnych zawodach,

<p>- Człowiek- przyroda - Człowiek – dane - Człowiek- działalność artystyczna</p> <p>4. Konkurs – wykonanie, filmu, prezentacji o zawodach</p>	<p>tematyczne, -albumy -konkursy, -filmy edukacyjne -praca z komputerem- -Metryczki zawodu, - wycieczki do zakładów pracy -spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, praca z czasopismami -Internet. -wywiady -pogadanki</p> <p>Forma plastyczna, multimedialna,</p>	<p>-zna przeciwwskazania zdrowotne do wykonywania konkretnych zawodów, - zna warunki ,czynności i środowisko pracy interesujących go zawodów, - potrafi określić drogi prowadzące do zawodu, - potrafi skorzystać z wybranego przez siebie źródła informacji dotyczącego dalszego kształcenia w określonym zawodzie,</p> <p>Uczeń: - potrafi znaleźć informacje o zawodach,</p>
---	---	---

5. Zawody wykonywane w mojej społeczności lokalnej	Praca z Internetem, Ulotki, Wycieczki do zakładów pracy	Uczeń: -zna sytuacje na lokalnym runku pracy -dostrzega pracę ludzi na różnych stanowiskach.
6. Konfrontacja oceny własnych predyspozycji zawodowych z wymaganiami zawodu .	Wywiady z pracodawcami, z pielęgniarką.	Uczeń: - potrafi skonfrontować swoje predyspozycje z wymaganiami zawodu. <u>Przeciwwskazania zdrowotne ograniczające możliwości wyboru zawodu.</u>
7.Drogi prowadzące do zawodu : szkolny i pozaszkolny system kształcenia- struktura oświaty w Polsce	Karta „ Kim będę?”	Uczeń: - zna system edukacji w Polsce -zna rodzaje i typy szkół przygotowujące do wybranego zawodu, -zna możliwości zdobycia kwalifikacji zawodowych i przekwalifikowania.
8. Rynek pracy. Zmiany w świecie pracy -zmiany społeczne -technologia	Spotkanie z doradcą zawodowym	Uczeń: -zna trendy na rynku pracy zna zasady funkcjonowania rynku pracy, -rozumie pojęcia popytu i podaży

<p>-zmiany prawne -presja ekonomiczna</p>	<p>PPP, Spotkanie z pracodawcą</p>	<p>-ma świadomość bezrobocia. -dostrzeża zmiany technologiczne na rynku pracy/komputeryzacja, automatyzacja itp.) -potrafi wskazać zmiany społeczne i ich skutki: zanikanie istniejących i powstawanie nowych zawodów. -ma świadomość mobilności zawodowej,</p>
<p>9.Jak radzić sobie ze stresem. Egzamin</p>	<p>Zajęcia warsztatowe</p>	<p>Uczeń; - zna źródła stresu, - zna sposoby radzenia sobie w sytuacjach stresowych. - zna procedury egzaminu gimnazjalnego</p>
<p>10.Podejmujemy decyzję edukacyjno zawodową po ukończeniu gimnazjum . Plan działania- plan kariery zawodowej</p>	<p>Plansza „Formuła trafnego wyboru zawodu, Sporządzenie indywidualnego planu działania Internet, <u>kompletowanie dokumentów aplikacyjnych</u></p>	<p>Uczeń -posiada zdolność do trafnego rozpoznania własnych predyspozycji zawodowych, kwalifikacji i realnych możliwości z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy - potrafi uzasadnić trafność własnej decyzji - posiada umiejętność planowania rozwoju własnego wykształcenia i kwalifikacji zawodowych, -wie gdzie szukać informacji w planowaniu własnej ścieżki kariery, -zna adresy lokalnych instytucji</p>

<p>*Szkoły średnie w regionie. Zbieramy informacje . Minitargi edukacyjne w szkole</p>	<p>Organizacja minitargów w szkole Informatory, Ulotki, internet spotkania z absolwentami, przedstawicielami szkół.</p>	<p>Uczeń: -zna ofertę szkolnictwa w rejonie koszalińskim i szczecineckim -wie gdzie szukać informacji o szkołach.</p>
<p>*Powiatowe Targi Zawodowawcze – organizacja wycieczki Zapoznanie z ofertą i zasadami rekrutacji do szkół średnich</p>	<p>Wycieczka Analiza materiałów promocyjnych szkół, informatorów, spotkania z przedstawicielami szkół, absolwentami szkoły.</p>	<p>Uczeń: - jest zorientowany w ofercie szkolnictwa w rejonie koszalińskim i szczecineckim Uczeń: - zna oferty i zasady rekrutacji do wybranych szkół średnich</p>

<p>*Dokumenty aplikacyjne : list motywacyjny, CV, kwestionariusz osobowy, podanie o pracę</p>	<p>Ćwiczenia w pisaniu dokumentów</p>	<p>Uczeń: -potrafi sporządzić dokumenty określone procedurą ubiegania się o pracę.</p>
<p>* Mity i rzeczywistość w poszukiwaniu pracy. Autoprezentacja czyli moc pierwszego wrażenia</p>	<p>Spotkanie z przedstawicielem Biura Pracy</p>	<p>Uczeń: -umie odróżnić opinie prawdziwe i nieprawdziwe na temat poszukiwania pracy, -potrafi odrzucić utarte slogany i mity na temat pracy. -rozumie jakie znaczenie przypisuje się niewerbalnym kontaktom między ludźmi, wyglądowi zewnętrznemu oraz umiejętnością prezentowania swoich mocnych stron</p>
<p>* Przedsiębiorczość- nauka przez całe życie</p>	<p>Wykład informacyjny burza mózgów, dyskusja</p>	<p>Uczeń: -wie co oznacza pojęcie przedsiębiorczości, -rozumie znaczenie elastyczności w obliczu zmiany.</p>

	<p>*Nowa szkoła - identyfikacja trudnych sytuacji i zagrożeń w nowym środowisku.</p>	<p>Ankiety Burza mózgów, dyskusja</p>	<p>Uczeń: -potrafi znaleźć alternatywne rozwiązania w różnych sytuacjach życiowych -ma świadomość znaczenia umiejętności interpersonalnych -wie jak kontrolować emocje -posiada umiejętność prezentowania swoich mocnych stron -wie gdzie szukać pomocy w sytuacjach problemowych -ma utrwaloną wiedzę na temat środków psychoaktywnych</p>
--	--	---	---

7. Zadania szkolnego doradcy zawodowego

- 1) Prowadzenie zajęć grupowych z młodzieżą.
- 2) Indywidualne porady zawodowe dla młodzieży.
- 3) Spotkania grupowe i indywidualne z rodzicami w celu wspomagania w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci.
- 4) Diagnoza uczniów w kierunku predyspozycji zawodowych.
- 5) Przygotowanie dokumentacji i ukierunkowanie uczniów z ograniczeniami wyboru zawodu do badań w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.
- 6) Koordynowanie działalności informacyjno – doradczej szkoły.
- 7) Współpraca Radą Pedagogiczną w zakresie realizacji zadań z obszaru przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej, zawartych w programach szkoły.
- 8) Prowadzenie dokumentacji, w tym sporządzanie analiz.

8. Współpraca z rodzicami

Tematyka spotkań;

- 1) Zapoznanie rodziców z działaniami szkoły w zakresie orientacji zawodowej
- 2) Czy znam swoje dziecko.
- 3) Moja kariera zawodowa a wybory mojego dziecka.
- 4) Rodzic jako pierwszy doradca zawodowy swego dziecka.
- 5) Struktura szkolnictwa ponadpodstawowego w Polsce.
- 6) Egzamin
- 7) Zasady rekrutacji do szkół, średnich, aktualna sytuacja na rynku pracy.
- 8) Pomoc i wsparcie rodziców w dokonywaniu wyborów edukacyjnych i zawodowych ich dzieci.
- 9) Jak pomóc dzieciom z ograniczeniami wyboru zawodu.

9. Współpraca z Radą Pedagogiczną:

- 1) Utworzenie i zapewnienie ciągłości działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego
- 2) Opracowanie przykładowych materiałów pomocniczych do realizacji zajęć z orientacji zawodowej na poszczególne etapy kształcenia.
- 3) Pomoc w realizacji zadań z obszaru przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej, zawartych w programach szkoły

10. Współpraca z instytucjami

- 1) Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna
- 2) Mobilne Centrum Informacji Zawodowej w Koszalinie.
- 3) Powiatowy Urząd Pracy, referat w Bobolicach

11. Ewaluacja

Doradca zawodowy będzie dokonywał diagnozy potrzeb w zakresie doradztwa zawodowego, dokonywał ewaluacji programu, wprowadzał konieczne zmiany .